

ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

**Преговарачка позиција Републике Србије за Међувладину конференцију
о приступању Републике Србије Европској унији за Преговарачко
поглавље 30 - Економски односи са иностранством**

Београд, мај 2017. године

I. Уводна декларација

Република Србија прихвата тековине ЕУ у Поглављу 30 - Економски односи са иностранством које су на снази 1. јануара 2017. године и биће у позицији да их у потпуности спроведе до дана приступања Европској унији.

Република Србија ће спровести нове правне тековине ЕУ, тј. правне тековине настале након 1. јануара 2017. године, обухваћене овим поглављем, до ступања у чланство ЕУ, у складу са резултатима преговора.

Република Србија не захтева никаква посебна одступања или транзиционе периоде у спровођењу правних тековина ЕУ у овом поглављу.

II. Постојећи законодавни и институционални оквир

II.a Заједничка трговинска политика

II.a.1 Законодавни оквир

Спољнотрговински режим

Закон о спољнотрговинском пословању („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 36/11-др. закон, 88/11 и 89/15 - др. закон) је системски закон који уређује спољнотрговинско пословање и примену мера трговинске политике. Законом су уређени основни принципи спољнотрговинског пословања, услови и процедуре за доношење мера трговинске политике, укључујући заштитне трговинске мере (антидампинг, компензаторне и мере за заштиту од прекомерног увоза). Закон је усклађен са правилима и принципима Светске трговинске организације (у даљем тексту: СТО) и регулативом ЕУ у овој области.

Издавање и коришћење дозвола за увоз и извоз уређено је наведеним законом и Уредбом о ближим условима за издавање, коришћење и укидање дозвола за извоз, увоз, односно транзит робе и расподелу квота („Службени гласник РС”, број 47/10) који предвиђају да се дозволе могу издавати на: аутоматски и неаутоматски начин. У Републици Србији до сада нису издаване аутоматске дозволе. Наведена уредба је усклађена са Уредбом ЕК Бр. 1061/09 о успостављању заједничких правила за извоз, Уредбом ЕК Бр. 260/09 о заједничким правилима за увоз (кодификована верзија) и Уредбом ЕК Бр. 717/08 о успостављању процедуре Заједнице за управљање количинским квотама (кодификована верзија). Даљи процес усаглашавања са Уредбом ЕК Бр. 478/15 и Уредбом ЕК Бр. 479/15 ће бити завршен пре приступања Европској унији.

У складу са законом и поменутом уредбом, тренутно су на снази следеће одлуке:

- Одлука о увозу цигарета из Европске уније по преференцијалној стопи („Службени гласник РС”, број 79/14) - овом одлуком уређују се ближи услови за расподелу квоте за увоз цигарета пореклом из Европске уније у Републику Србију, у оквиру укупне годишње царинске квоте од 1.625 тона. Одлука је усклађена са чланом 11. Протокола Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране, којим се узима у обзир приступање Републике Хрватске Европској унији.

- Одлука о извозу шећера у земље Европске уније („Службени гласник РС”, бр. 60/10, 77/14 и 18/15) је усклађена са Уредбом ЕК Бр. 891/09 о утврђивању и управљању одређеним царинским квотама Заједнице у сектору шећера и Протокола Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране, којим се узима у обзир приступање Републике Хрватске Европској унији.

- Уредба о ближим условима за примену антидампинских мера („Службени гласник РС”, број 112/09) је усклађена са Уредбом ЕК Бр. 1225/09 о заштити од дампинског увоза из земаља које нису чланице Европске заједнице (којом се укида Уредба ЕК Бр. 384/96 о заштити од дампинског увоза из земаља које нису чланице Европске заједнице). Даљи процес усаглашавања са Уредбом ЕК Бр. 1036/16 ће бити завршен пре приступања Европској унији.

- Уредба о ближим условима за примену компензаторних мера („Службени гласник РС”, број 112/09) је усклађена са Уредбом ЕК Бр. 597/09 о заштити од субвенционисаног увоза из земаља које нису чланице Европске заједнице. Даљи процес усаглашавања са Уредбом ЕК Бр. 1037/16 ће бити завршен пре приступања Европској унији.

- Уредба о ближим условима за примену мера за заштиту од прекомерног увоза („Службени гласник РС”, број 112/09) је усклађена са Уредбом ЕК Бр. 260/09 о заједничким правилима увоза. Даљи процес усаглашавања са Уредбом ЕК Бр. 478/15 ће бити завршен пре приступања Европској унији.

Светска трговинска организација

Република Србија је започела процес приступања СТО у фебруару 2005. године, када је Генерални савет СТО прихватио захтев за приступање и формирао Радну групу за приступање Републике Србије СТО. До сада је одржано тринаест састанака поменуте радне групе. Последњи је одржан 13. јуна 2013. године.

Билатерални преговори су завршени са Јапаном, Краљевином Норвешком, Републиком Хондурас, Републиком Корејом, Европском унијом, Канадом, Швајцарском

Конфедерацијом, Републиком Еквадор, Народном Републиком Кином, Републиком Ел Салвадор, Доминиканском Републиком, Републиком Панамом, Сједињеним Мексичким Државама и Републиком Индијом.

Преговори су и даље отворени са Сједињеним Америчким Државама (робе - пољопривредни производи) Федеративном Републиком Бразил (робе – пољопривредни производи), Украјином (робе и услуге) и Руском Федерацијом (робе и услуге).

На мултилатералном плану, Република Србија је ускладила своје прописе са основним правилима и принципима СТО. Остало је отворено питање усаглашавања Закона о генетички модификованим организмима („Службени гласник РС”, број 41/09).

Процес приступања координира Министарство трговине, туризма и телекомуникација. Република Србија ће наставити да се консултује са Европском комисијом током процеса приступања СТО, како би се обезбедило да трговински интереси ЕУ буду узети у обзир.

Општа шема преференцијала

Република Србија није давалац преференцијала у оквиру Опште шеме преференцијала (GSP). Република Србија тренутно може да користи ову повластицу за извоз у Сједињене Америчке Државе, Јапан, Аустралију и земље Царинске уније (Руску Федерацију, Републику Белорусију, Републику Казахстан). Уверење о пореклу робе (FORM A) издаје Привредна комора Србије на писмени захтев извозника, ако су испуњени прописани услови за примену у земљи - даваоцу преференцијала.

Текстилни производи

Споразум између Републике Србије и Европске заједнице о трговини текстилним производима потписан је 2005. године и био је на снази до ступања на снагу Прелазног споразума о трговини и трговинским питањима 1. фебруара 2010. године који, између осталог, обухвата и трговину текстилним производима.

Република Србија не примењује трговинска ограничења на увоз текстилних производа из земаља које нису чланице Европске уније.

Челик

Република Србија не примењује трговинска ограничења на увоз челика и производа од челика.

Тарифне квоте

Квоте су приказане у Уредби о усклађивању номенклатуре Царинске тарифе за 2017. годину („Службени гласник РС”, број 97/16). Приликом управљања квотама у Републици Србији користи се „first come – first served” метод. На сајту Управе царина се на дневној основу ажирирају подаци о искоришћености квота (www.carina.rs).

Квоте које се расподељују издавањем дозвола, односно према критеријумима прилагођеним врсти робе (нпр. расподела квота за увоз цигарета из ЕУ у оквиру тарифне квоте), врши министарство надлежно за послове спољне трговине, на основу Закона о спољнотрговинском пословању и подзаконских аката који уређују расподелу конкретне тарифне квоте, све у складу са релевантним прописима ЕУ.

Аутономне царинске мере

Република Србија примењује систем аутономних царинских мера којима се предвиђа делимично или потпуно смањење царинских дажбина на одређену робу у одређеном временском периоду. Правни основ садржан је у члану 30. став 3. тачка б) Царинског закона („Службени гласник РС”, бр. 18/10, 111/12 29/15 и 108/16). Влада прописује услове, поступак и начин примене ових мера, за робу која се не производи у Републици Србији или се не производи у довољним количинама или не задовољава потребе домаће привреде и тржишта. Тренутно је на снази Одлука о условима и начину за смањење царинских дажбина на одређену робу, односно за изузимање одређене робе од плаћања царинских дажбина за 2017. годину („Службени гласник РС”, број 105/16). Република Србија планира да настави са применом ових мера до чланства у ЕУ.

Извозни кредити

Закон о Агенцији за осигурање и финансирање извоза Републике Србије (АОФИ) („Службени гласник РС”, бр. 61/05 и 88/10) већим делом је усклађен са правним тековинама ЕУ, у смислу послова директног и индиректног финансирања, као и послова гарантовања, сви услови и производи које АОФИ нуди извозницима из Републике Србије су усклађени са тржишним условима, тако да у овом делу нема потребе за променама. Измене и допуне Закона о АОФИ, које се тичу усаглашавања са терминологијом и дефиницијама, пре свега тржишних и нетржишних ризика, које користи ЕУ, биће усвојене до приступања Републике Србије ЕУ.

Агенција за осигурање и финансирање извоза (АОФИ) а.д. је званична извозно-кредитна агенција Републике Србије, основана 2005. године Законом о Агенцији за осигурање и финансирање извоза Републике Србије, у циљу промоције извоза и развоја економских односа са иностранством са оснивачким капиталом од 25 милиона евра. АОФИ обезбеђује осигурање кредита, директно и индиректно финансирање и гарантовање за извозно оријентисане компаније. Главни циљ АОФИ је стратешко унапређење услова за пословне активности компанија које се баве извозом, али и целокупна промоција структуре извоза Републике Србије. АОФИ послује по тржишним условима и начелима ликвидности, сигурности и рентабилности, примењујући мере за очување реалне

вредности капитала и мере за заштиту од ризика пословања. Када је реч о политици државне помоћи, АОФИ послује у складу са смерницама ОЕЦД за осигурање извозних кредита, како од тржишних тако и од нетржишних ризика.

Извозна контрола - Роба двоструке намене

Закон о извозу и увозу робе двоструке намене („Службени гласник РС”, број 95/13) уређује начин и услове под којима се врши извоз, увоз и транзит робе двоструке намене, као и пружање брокерских услуга и техничке помоћи у вези са робом двоструке намене. Закон је у потпуности усклађен са Уредбом ЕУ 428/09, осим у делу који се односи на издавање глобалних и генералних дозвола. Након што ЕУ усвоји измене Уредбе Савета 428/09, Република Србија ће те измене узети у обзир и усагласити национално законодавство са њима.

У складу са чланом 5. наведеног закона, Влада, на предлог министарства надлежног за послове спољне трговине, утврђује Националну контролну листу робе двоструке намене. У марту 2016. године Влада је донела Одлуку којом се утврђује Национална листа робе двоструке намене („Службени гласник РС”, број 29/16), која је у потпуности усклађена са Уредбом ЕУ Бр. 2420/15 од 12. октобра 2015. године о измени Уредбе ЕУ Бр. 428/09 о успостављању режима Заједнице за контролу извоза, трансфера, брокеринга и транзита робе двоструке намене.

У складу са Законом донети су следећи подзаконски акти:

1. Правилник о обрасцу и садржају захтева за издавање дозволе, обрасцу дозволе, обрасцу и садржају сертификата и потврда који прате извоз и увоз робе двоструке намене („Службени гласник РС”, бр. 9/14 и 55/14). Сертификати и потврда уређени овим Правилником су - Сертификат крајњег корисника (*End User Certificate*), Међународни увозни сертификат (*International Import Certificate*) и Потврда о достави робе (*Delivery Verification Certificate*);

2. Правилник о облику и садржају извештаја о извозу и увозу робе двоструке намене, пруженој брокерској услузи и техничкој помоћи („Службени гласник РС”, бр. 9/14 и 55/14) прописује облик и садржај извештаја који привредни субјекти, односно извозник, увозник, брокер и пружалац техничке помоћи подносе надлежном министарству.

У складу са чланом 26. наведеног закона, Влада усваја Годишњи извештај о реализацији послова извоза и увоза наоружања, војне опреме и робе двоструке намене, пруженим брокерским услугама и техничкој помоћи. У том смислу, Влада је, у априлу 2016. године, усвојила Годишњи извештај за 2014. годину („Службени гласник РС”, број 42/16). Целокупан извештај са преводом на енглески језик је доступан на <http://www.seesac.org/Serbia-2/>.

Република Србија је члан НСГ (*Nuclear Supplier's Group*) од 2012. године и то је први међународни контролни режим коме је Република Србија приступила. Поред тога,

2009. године Република Србија је поднела захтев за чланство у Васенарском аранжману (*Wassenaar Arrangement*). Процедура пријема је у завршној фази. После подношења захтева за чланство, Република Србија је донела два нова закона у области извозне контроле – Закон о извозу и увозу робе двоструке намене и Закон о извозу и увозу наоружања и војне опреме („Службени гласник РС”, број 107/14). Такође, током последњег састанка са ко-известиоцима (у Београду, новембра 2015. године), закључено је да је Република Србија напредовала у свим сегментима и да доследно примењује донете законе. Република Србија је у фебруару 2017. године поднела захтев за чланство у Аустралијској групи. Процедура подношења захтева за чланство у осталим међународним контролним режимима (*MTCR* и *ZG*) још увек није отпочета, али ће бити разматрана у одговарајућем року пошто се приступање Аустралијској групи приведе крају.

Роба која би могла да се користи за извршење смртне казне, мучење или друго окрутнo, нељудско или понижавајуће поступање или кажњавање

У складу са чланом 14. Закона о спољнотрговинском пословању, Влада је усвојила Уредбу о извозу и увозу робе која би могла да се користи за извршење смртне казне, мучење или друго окрутнo, нељудско или понижавајуће поступање или кажњавање („Службени гласник РС”, број 110/14). Одредбе наведене уредбе усклађене су у потпуности са Уредбом ЕУ Бр. 1236/05. Саставни део наведене уредбе је листа роба која може бити искоришћена за извршење смртне казне, мучење или друго окрутнo, нељудско или понижавајуће поступање или кажњавање, која је у потпуности усклађена са ЕУ листама из јула 2014. године (Уредба ЕК Бр. 775/14 о спровођењу измена Уредбе Савета Бр. 1236/15). Листа анестетика је на контролном режиму на основу Уредбе о ближим условима за издавање, коришћење и укидање дозвола за извоз, увоз, односно транзит робе и расподелу квота („Службени гласник РС”, бр. 32/15 и 105/15).

Република Србија ће узети у обзир измене Уредбе ЕК 2134/16 и ускладиће своје законодавство са поменутом уредбом пре приступања ЕУ.

II.a.2 Институционални оквир

Министарство трговине, туризма и телекомуникација (у даљем тексту: МТТТ) је надлежно за спољнотрговинску политику. У Сектору за спољнотрговински режим и мултилатералну и регионалну економску и трговинску сарадњу, у складу са **Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места** у оквиру МТТТ запослено је 26¹ особа, а сектор је надлежан за:

- утврђивање принципа и стратегије политике и режима спољне трговине и њихово усклађивање са међународним прописима који уређују ову област, као и за инструменте којима се обавља заштита домаћег тржишта од прекомерног, субвенционисаног увоза и увоза по дампинг ценама;

¹ Тренутно су попуњена 22 радна места

- послове спољне трговине и унапређења система извозно-увозне контроле у области наоружања, војне опреме и робе двоструке намене сходно међународним обавезама и стандардима, као и национално-безбедносним, спољно-политичким и економским интересима Републике Србије;
- спољну трговину робом која би могла да се користи за извршење смртне казне, мучење или друго окрутно, нељудско или понижавајуће поступање или кажњавање;
- преговоре и закључивање мултилатералних и билатералних трговинских и билатералних инвестиционих споразума и њихово извршавање, као и координацију процеса приступања Републике Србије СТО, праћење рада и спровођење обавеза које ће проистацати из чланства у овој организацији;
- унапређење и развој економских односа са ЕУ, ЕФТА и ЦЕФТА кроз спровођење Споразума о стабилизацији и придруживању у области трговине, Споразума о слободној трговини са ЕФТА и Споразума о слободној трговини у региону југоисточне Европе - ЦЕФТА и
- праћење рада и спровођење обавеза које проистичу из чланства у другим економским организацијама из система УН и регионалним и субрегионалним организацијама, споразумима и иницијативама.

У оквиру Сектора постоје следеће организационе јединице: један помоћник министра и један асистент; Група за Светску трговинску организацију - четири извршиоца, Група за Европску унију (ЕУ) и Европско удружење слободне трговине (ЕФТА) – четири извршиоца, Група за сарадњу са ЦЕФТА, међународним економским организацијама ОУН, и другим мултилатералним и регионалним организацијама и иницијативама – три извршиоца, Група за спољнотрговински систем и мере заштите – четири извршиоца, Одељење за међународне споразуме и спољну трговину контролисаном робом – 9 извршилаца.

Поред МТТТ у спровођењу заједничке спољнотрговинске политике учествују и остала министарства и институције:

Министарство финансија - Сектор за царински систем и политику има у саставу два одсека у којима ради укупно 13 државних службеника (12 са високом стручном спремом), који су задужени за припрему и усклађивање свих царинских прописа.

Управа царина (УЦ) је орган у саставу Министарства финансија. Управа царина послове из свог делокруга обавља преко Централне Управе царина и 15 подручних органа - царинарница. У Управи царина запослено је укупно 2.770 службеника (2.443 на неодређено време, 327 на одређено време).

У спровођењу трговинске политике учествују и остала министарства и управе које су надлежне за:

- техничке прописе и индустријске стандарде (министарства надлежна за привреду, енергетику, грађевину, као и тела задужена за инфраструктуру квалитета);

- трговинску политику за пољопривредне и прехранбене производе (министарство надлежно за пољопривреду);

- санитарну и фитосанитарну контролу (министарство надлежно за пољопривреду и министарство надлежно за здравље).

Републички завод за статистику је надлежан за обраду података. Републички завод за статистику је надлежан за пружање помоћи и подршке корисницима статистичких података. Републички завод за статистику пружа помоћ корисницима у вези методолошких појашњења, класификација, коришћења базе података статистике спољне трговине и даје одговоре на питања у вези са међународном трговином робом. Републички завод за статистику је једини овлашћени државни орган за публикавање спољнотрговинских статистичких података и у свом саставу има Одсек за статистику спољне трговине са шест запослених. Према важећем Правилнику о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места, 455 радних места постоји у Републичком заводу за статистику.

Агенција за осигурање и финансирање извоза (АОФИ) а.д. запошљава 67 радника и нема потребе за додатним запошљавањем, с обзиром да су постојећи капацитети задовољавајући.

II.6 Билатерални и мултилатерални споразуми са трећим земљама

II.6.1 Законодавни оквир

Споразуми о слободној трговини

Република Србија тренутно примењује споразуме о слободној трговини са:

- **Европском унијом** (Споразум о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране – „Службени гласник РС - Међународни уговори”, бр. 83/08 и 12/14);

- **ЕФТА** (Споразум о слободној трговини између Републике Србије и држава ЕФТА - „Службени гласник РС - Међународни уговори”, бр. 6/10 и 19/15);

- **ЦЕФТА** (Споразум о измени и приступању Споразуму о слободној трговини у Централној Европи - ЦЕФТА 2006 - „Службени гласник РС - Међународни уговори”, бр. 88/07 и 8/11);

- **Републиком Турском** (Споразум о слободној трговини између Републике Турске и Републике Србије - „Службени гласник РС - Међународни уговори”, број 105/09);

- са државама чланицама Евроазијске економске уније: **Руском Федерацијом** (Споразум између Савезне владе Савезне Републике Југославије и Владе Руске Федерације о слободној трговини - „Службени гласник РС - Међународни уговори”, бр. 1/01 и 8/11), **Републиком Белорусијом** (Споразум о слободној трговини између Републике Србије и Републике Белорусије - „Службени гласник РС - Међународни

уговори”, бр. 105/09 и 8/11) и **Републиком Казахстан** (Споразум о слободној трговини између Владе Републике Србије и Владе Републике Казахстан - „Службени гласник РС - Међународни уговори”, број 11/10). Имајући у виду да Република Србија нема зону слободне трговине са новим чланицама Евроазијске економске уније (Републиком Јерменијом и Киргиском Републиком), неопходно је било регулисање трговинских односа са Евроазијском унијом у целисти. У том смислу, две рунде консултација су биле одржане са Евроазијском економском комисијом. Намера је да се уједначи трговински режим кроз закључивање једнообразног споразума о слободној трговини између Републике Србије и чланица Евроазијске економске уније, те да се задржи постојећи ниво либерализације. У овом тренутку, Евроазијска економска комисија очекује да добије смернице за даље преговоре са Републиком Србијом.

У претходном периоду започети су преговори са Украјином о Споразуму о слободној трговини.

Билатерални споразуми о трговинској и/или економској сарадњи

Република Србија има 127 потписаних билатералних споразума о економској и/или трговинској сарадњи, а највећи део ових споразума наслеђен је из периода СФРЈ, СРЈ и СЦГ. Од 127 потписаних билатералних споразума о економској и/или трговинској сарадњи, 105 су билатерални споразуми са земљама које нису чланице ЕУ.

У претходном периоду иницирано је закључивање неколико споразума о економској и/или трговинској сарадњи са Грузијом, Државом Катар, Краљевином Саудијском Арабијом и Аргентином.

Билатерални инвестициони споразуми

Република Србија је до сада потписала 52 билатерална инвестициона споразума. Са земљама чланицама ЕУ, потписана су 23 споразума, и то са: Савезном Републиком Немачком, Републиком Француском, Републиком Аустријом, Румунијом, Републиком Бугарском, Републиком Чешком, Републиком Словачком, Републиком Грчком, Републиком Пољском, Републиком Хрватском, Републиком Италијом, Мађарском, Холандијом, Републиком Словенијом, Краљевином Шпанијом, Уједињеним Краљевством, Краљевином Белгијом, Републиком Литванијом, Републиком Финском, Републиком Кипар, Републиком Малтом, Краљевином Данском и Републиком Португал.

Република Србија је потписала 29 споразума са земљама које нису чланице ЕУ, и то: Босном и Херцеговином, Републиком Македонијом, Црном Гором, Републиком Албанијом, Швајцарском Конфедерацијом, Руском Федерацијом, Републиком Белорусијом, Украјином, Републиком Турском, Народном Републиком Кином, Републиком Индијом, Републиком Ирак, Државом Кувајт, Државом Израел, Уједињеним Арапским Емиратима, Републиком Казахстан, Републиком Азербејџан, Републиком

Индонезијом, Демократском Народном Републиком Корејом, Републиком Гвинејом, Републиком Зимбабве, Републиком Ганом, Савезном Републиком Нигеријом, Арапском Републиком Египат, Државом Либијом, Демократском Народном Републиком Алжир, Краљевином Мароко, Републиком Кубом и Канадом.

Највећи број наведених Споразума наслеђен је од ранијих држава чији је сукцесор Република Србија (СФРЈ, СРЈ и СЦГ). Од маја 2006. године, Република Србија је потписала 11 билатералних инвестиционих споразума и то са: Краљевином Данском, Републиком Португал, Црном Гором, Републиком Малтом, Републиком Азербејџан, Републиком Казахстан, Републиком Индонезијом, Демократском Народном Републиком Алжир, Уједињеним Арапским Емиратима, Краљевином Мароко и Канадом.

Влада је 2014. године усвојила типски нацрт споразума о узајамном подстицању и заштити улагања, који представља основ за све билатералне инвестиционе преговоре, а који је у потпуности усклађен са прихваћеним стандардима и принципима ЕУ.

II.6.2 Институционални оквир

Министарство трговине, туризма и телекомуникација, односно Сектор за спољнотрговински режим и мултилатералну и регионалну економску и трговинску сарадњу и Сектор за билатералну економску сарадњу, у сарадњи са другим релевантним институцијама које учествују у зависности од тематске области, су надлежни за преговарање и спровођење билатералних споразума о слободној трговини, споразума о трговинско-економској сарадњи, као и билатералних инвестиционих споразума. У Сектору за спољнотрговински режим и мултилатералну и регионалну економску и трговинску сарадњу, у складу са Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места, запослено је 26 особа, а у Сектору за билатералну економску сарадњу 28 особа.

У циљу јачања административних капацитета у МТТТ, које је носилац активности у делу заједничке трговинске политике, континуирано се организују обуке. За спровођење мера и активности у оквиру надлежности економских односа са иностранством спроводе се следећи важнији пројекти иностране помоћи:

- *SECO* - Техничка помоћ Владе Швајцарске Конфедерације за приступање Републике Србије СТО у сарадњи са *IDEAS* центром Женева, имплементационом агенцијом Швајцарске агенције за сарадњу (*SECO*). Овај пројекат је отпочео 2005. и продужен је до марта 2017. године;

- Пројекат ЕУ „Унапређење извозне контроле региона југоисточне Европе”. Средства за ту намену се дистрибуирају преко посебно основаног Конзорцијума (састављеног од представника Републике Француске, Краљевине Шведске и Велике Британије) када је у питању контрола извоза робе двоструке намене, док се за унапређење система контроле наоружања и војне опреме дистрибуирају преко БАФА-е (немачке Агенције за контролу извоза). Средства су коришћена за различите намене, углавном едукативне и састојала су се у ангажовању европских експерата у појединим сегментима

(унапређење законодавства и његова хармонизација са ЕУ законодавством, унапређење кривичних санкција, разрада појединих конкретних питања извозне контроле - нпр. брокеринг и сл, превођење листа роба која се налазе на режиму контроле, организација семинара за привреду у свим земљама у региону и сл.);

- Слична помоћ за земље региона добијана је и од америчког *EXBS* програма (Програм извозне контроле и безбедности на граници – *Export Control and Related Border Security*) и *UNDP* - Центра за контролу малог и лаког наоружања југоисточне Европе (*SEESAC*).

Пројекти који су започети и на којима ће се радити током наредног периода, а чији је циљ да се унапреди сарадња међу ЦЕФТА Странама, у којима представници Републике Србије активно учествују су: преговори о либерализацији трговине услугама и Оквирном споразуму о олакшавању трговине (Секретаријат ЦЕФТА), побољшање регионалне сарадње и успостављање система за извештавање о трговини услугама између ЦЕФТА Страна (Секретаријат ЦЕФТА, СТО и ЕУРОСТАТ), припрема Извештаја о инвестицијама у региону ЦЕФТА (УНКТАД), идентификација сектора услуга погодних за међусобно признавање квалификација (Регионални савет за сарадњу), Преглед инвестиционих политика за југоисточну Европу (УНКТАД) и уклањање најважнијих нецаринских препрека у региону (ГИЗ, УНКТАД, ИТЦ).

II.в Развојна политика

II.в.1 Законодавни оквир

Република Србија је корисник развојне помоћи ЕУ и њених држава чланица. Република Србија тренутно нема дефинисан законски оквир за упућивање развојне помоћи иностранству, нити у државном буџету има средства предвиђена за ту намену. Такође, до сада није учествовала у пројектима ЕУ на пружању развојне, техничке или финансијске помоћи трећим земљама. Пружање развојне помоћи се одвија на *ad hoc* основи.

II.в.2 Институционални оквир

У оквиру постојећег законодавног оквира Републике Србије још увек није формално одређена институција која ће бити надлежна за координацију активности у области развојне сарадње и хуманитарне помоћи, али је у интерресорним консултацијама договорено да ту надлежност преузме Министарство спољних послова (у даљем тексту: МСП).

Усклађивањем у оквиру преговарачког процеса са ЕУ и испуњавањем својих обавеза у овој области се већ сада бави МСП, које је основало Радну групу, а чине је два члана из Сектора за ЕУ и један из Одељења за међународно – правне послове.

Република Србија развојну помоћ иностранству за сада додељује на *ad hoc* бази, а МСП и друге државне институције за сада нису организационо, кадровски и технички адекватно оспособљене за редовно обављање послова у области развојне политике. Конкретан пример *ad hoc* начина пружања развојне помоћи јесте пројекат „Свет у Србији” у области образовања (стипендирање студената из држава у развоју чланица Покрета несврстаних, који студирају у Републици Србији). Носилац овог пројекта је Министарство просвете, науке и технолошког развоја, а реализује се у сарадњи са Сектором за билатералу у МСП. Осим тога, Влада Републике Србије је 2015. године доделила пет милиона евра развојне помоћи општини Сребреница у БиХ, а сваке године се издваја 20.000 долара за пројекте Организације америчких држава.

За координацију пријема развојне помоћи у Републике Србији тренутно је надлежна Канцеларија за европске интеграције.

II.г Хуманитарна помоћ

II.г.1 Законодавни оквир

Област хуманитарне помоћи уређена је Законом о донацијама и хуманитарној помоћи („Службени гласник РС”, бр. 53/01 и 61/01), а односи се само на примање и расподелу хуманитарне помоћи и донација у Републици Србији. У области цивилне заштите, тренутно је на снази Закон о ванредним ситуацијама који је усвојен 2009. године, са изменама и допунама из 2011. и 2012. године („Службени гласник РС”, бр. 111/09, 92/11 и 93/12). Између осталог, тај закон уређује међународну сарадњу и помоћ у области заштите и спасавања.

II.г.2 Институционални оквир

У области хуманитарне помоћи и цивилне заштите постоји подељена надлежност Министарства спољних послова и Министарства унутрашњих послова, односно Сектора за ванредне ситуације.

Надлежна институција за спровођење Закона о ванредним ситуацијама је Сектор за ванредне ситуације у Министарству унутрашњих послова. У складу са Одлуком Европског парламента и Савета од 17. децембра 2013. године о Механизму цивилне заштите ЕУ (Одлука Бр. 1313/13), Република Србија је маја 2015. године постала 32. земља чланица Механизма цивилне заштите ЕУ, што је обезбедило значајан степен усклађености са ЕУ у овој области, али је неопходно да Република Србија у већој мери учествује у хуманитарним интервенцијама ЕУ у складу са Консензусом о хуманитарној помоћи и Уредбом Европског савета 1257/96 (Уредба Савета Бр. 1257/96 од 20. јуна 1996. о хуманитарној помоћи). Чланством у Механизму цивилне заштите ЕУ, Република Србија учествује у обукама и вежбама које се организују преко Механизма и на тај начин припрема своје представнике за координацију прихватања и слања хуманитарне помоћи за заштиту и спасавање становништва и материјалних добара у ванредним ситуацијама.

Такође кроз обуке и вежбе припрема своје представнике и тимове да сарађују и координишу са модулима Европске уније (тимовима за спасавање).

Административни и оперативни капацитети Сектора за ванредне ситуације Министарства унутрашњих послова Републике Србије броје око 3.900 људи, укључујући и припаднике професионалних ватрогасних и спасилачких јединица које се прве одазивају у случају ванредне ситуације. Ватрогасне и спасилачке јединице као прве које излазе на терен у ванредним ситуацијама броје око 3.000 припадника (оперативне јединице и специјалистички тимови).

III. План усклађивања законодавног и институционалног оквира са правним тековинама ЕУ

III.a Заједничка трговинска политика

III.a.1 Законодавни оквир

Спољнотрговински режим

Даном приступања ЕУ Република Србија ће у потпуности примењивати заједничку трговинску политику Европске уније. У том смислу, Република Србија ће применити спољнотрговински и царински режим ЕУ за све робе и услуге. Република Србија очекује да ће Европска комисија благовремено окончати преговоре са својим трговинским партнерима, како би се извршила адаптација споразума које је ЕУ закључила са трећим земљама или међународним организацијама, и омогућило да се ови споразуми примењују на Републику Србију од дана приступања ЕУ. Република Србија такође узима у обзир да ће Европска комисија учинити све у својој моћи да благовремено и адекватно адаптира такве споразуме, посебно трговинске одредбе, до дана приступања Републике Србије ЕУ, али уз ограничење да се потпуна примена не може гарантовати, имајући у виду да у великој мери зависи од добре воље трећих земаља.

До момента приступања ЕУ, Република Србија ће у потпуности усагласити своје национално законодавство у области извоза робе двоструке намене са одредбама Уредбе 428/09. Ово се односи на стварање законских могућности за издавање глобалних и генералних дозвола, као и на укидање обавезе контроле увоза робе двоструке намене. Измене које ће предвидети законску могућност за издавање глобалних и генералних дозвола биће усвојене до дана приступања Републике Србије Европској унији. Република Србија ће узети у обзир предлог Европске комисије 616 (2016) од 28. септембра 2016. године за измену Уредбе 428/09 и биће предмет даље хармонизације националног законодавства по њиховом усвајању од стране ЕУ.

Република Србија није потписник Кимберли процеса. По приступању у чланство ЕУ, у Републици Србији ће почети примена важећег правног оквира ЕК - Уредбе Савета 2368/02 о примени поступка сертификације Кимберли процеса за међународну трговину

необрађеним дијамантима од 31. децембра 2002. године са изменама које се односе на ступање на снагу одређених одредби, измену у листи учесника у Кимберли процесу, итд.

Како је спољнотрговински и царински режим за пољопривредно – прехранбене производе у великој мери повезан са Преговарачким поглављем 11 – Пољопривреда и рурални развој, детаљнији приказ усклађивања законодавног и институционалног оквира са правним тековинама Европске уније за спољнотрговинску политику пољопривредних и прехранбених производа, биће дат у Преговарачкој позицији за наведено Поглавље.

Светска трговинска организација

На мултилатералном плану, Република Србија је ускладила своје прописе са основним правилима и принципима СТО, изузев прописа који се односе на промет генетички модификованих организама и производа који садрже или су добијени од генетички модификованих организама. Доношење прописа који уређују ову област ће се решавати у сарадњи са министарством надлежним за послове пољопривреде.

На билатералном плану, још увек су у току преговори Републике Србије са Сједињеним Америчким Државама, Украјином, Федеративном Републиком Бразил и Руском Федерацијом. Темпо и исход ових преговора, па самим тим и завршетка овог дела процеса приступања СТО, не зависе искључиво од Републике Србије. Имајући ово у виду, није могуће одредити прецизан временски оквир за завршетак процеса приступања Републике Србије СТО. Циљ који Република Србија тежи да оствари је да пре чланства у ЕУ приступи СТО.

У процесу приступања Светској трговинској организацији Република Србија узима у обзир ниво обавезивања ЕУ у области роба и услуга.

Општа шема преференцијала

Даном приступања ЕУ Република Србија ће у потпуности примењивати Општу шему преференцијала ЕУ.

Текстил

Република Србија ће, датумом приступања, примењивати целокупно законодавство Европске уније које се односи на трговину текстилом и текстилним производима, укључујући све споразуме Европске уније о трговини текстилним производима, који су потписани или су на снази.

Челик и производи од челика

Република Србија ће, датумом приступања, примењивати целокупно законодавство Европске уније које се односи на трговину челиком и производима од челика, укључујући све споразуме Европске уније о трговини челиком, који су потписани или су на снази.

Извозни кредити

Закон о АОФИ је највећим делом усклађен са правним тековинама ЕУ, а до дана приступања Републике Србије ЕУ, усвојиће се измене и допуне тог закона, у смислу усаглашавања са терминологијом и дефиницијама тржишних и нетржишних ризика, које користи ЕУ.

III.6 Билатерални и мултилатерални споразуми са трећим земљама

III.6.1 Законодавни оквир

Билатерални споразуми са земљама које нису чланице ЕУ

Трговинска политика Републике Србије биће усклађена са правним тековинама ЕУ, и то стављањем ван снаге или изменом постојећих билатералних споразума о трговинској и/или економској сарадњи, као и споразума о слободној трговини, најкасније до дана приступања ЕУ. Република Србија ће обавестити Европску комисију о преговорима за закључење евентуалних споразума, како би се обезбедило њихово стављање ван снаге на дан приступања ЕУ.

Билатерални инвестициони споразуми садрже члан којим се уређује трајање и престанак важења споразума. Највећи број оних које је Република Србија наследила не садрже клаузулу да ће престати да важе моментом ступања Републике Србије у ЕУ, али ће они (са државама нечланицама) бити предмет преговарања и измене и допуне ради усклађивања са стандардима ЕУ током поступка приступања. Република Србија ће благовремено доставити све потписане билатералне инвестиционе споразуме Европској комисији ради ревизије. Република Србија ће билатералне инвестиционе споразуме са државама чланицама, као и са трећим државама са којима ЕУ има билатералне инвестиционе споразуме, ставити ван снаге моментом уласка у ЕУ. На пословима преговарања и закључивања наведених споразума запослена су два државна службеника.

Република Србија је спремна да, моментом уласка у ЕУ, у потпуности примени одредбе Уредбе Европског парламента и Савета број 1219/12. У складу са Заједничком трговинском политиком, сви будући билатерални инвестициони споразуми биће преговарани и закључивани уз претходно обавештавање и сагласност Европске комисије. Република Србија ће у билатералне споразуме, који се тренутно преговарају, унети клаузулу по којој ће сви билатерални споразуми бити стављени ван снаге по приступању ЕУ и/или ће по аутоматизму бити у потпуности усклађивани са ЕУ правним тековинама.

III.а и III б.2 Институционални оквир

Активности Сектора за спољнотрговинску политику, мултилатералну и регионалну економску и трговинску сарадњу, као и Сектора за билатералну економску сарадњу су у великој мери адекватно покривени систематизованим радним местима према Правилнику о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места, осим одсека који се бави робом двоструке намене. Неопходно је очувати постојеће капацитете уз даље

усавршавање и едукацију. Наиме, због обима посла у одељењу које се бави издавањем дозвола за робу двоструке намене, потребно је обезбедити додатна радна места, с обзиром на то да број извршилаца у овом одељењу (постојећих девет) није довољан. Дакле, број државних службеника ангажованих на издавању дозвола за извоз робе двоструке намене и дозвола за извоз и увоз наоружања и војне опреме биће постепено повећаван. За период 2016-2020. године, Републички завод за статистику је планирао сукцесивно повећање државних службеника.

Агенција за осигурање и финансирање извоза (АОФИ) а.д, има задовољавајућу организациону структуру и административне капацитете.

У циљу унапређења конкурентности српских предузећа и њихове спремности да се прилагоде променама трговинског режима које ће наступити након уласка Републике Србије у ЕУ, 30. децембра 2015. године је покренут пројекат „Припреме српског пословног сектора за промене трговинског режима”, финансиран од стране „*The Good Governance Fund*” (*GGF*), Владе Велике Британије. Реч је о краткорочном пројекту, који је трајао до априла 2016. године, уз могућност продужења у циљу подршке процесу преговора у Преговарачко поглавље 30.

III.в Развојна политика

III.в.1 Законодавни оквир

У периоду до чланства Републике Србије у ЕУ предстоји успостављање правног и институционалног оквира за пружање развојне помоћи трећим земљама који ће бити хармонизован са правним тековинама ЕУ. Имајући у виду да у области развојне политике нема директног усклађивања националног законодавства са правним тековинама ЕУ, Република Србија ће дефинисати своју развојну политику у складу са политиком и циљевима ЕУ и УН.

У периоду до ступања у чланство ЕУ, Република Србија планира да успостави механизме који ће бити у функцији **координације развојне политике и помоћи**. У том циљу је планирано да се у будућем закону о министарствима и/или закону о спољним пословима прецизира надлежност Министарства спољних послова у области дефинисања и координације развојне политике према иностранству, као и да се донесе закон о развојној сарадњи и хуманитарној помоћи и одговарајући подзаконски акти.

У МСП-у је, у том циљу, формирана Радна група која ће се бавити реализацијом активности у оквиру Преговарачког поглавља 30 – Потпоглавље: политика развоја и хуманитарне помоћи до формалног утврђивања органа надлежног за ову област и формирања посебне организационе јединице у МСП. У следећој фази, у првој половини 2017. године, формираће се интерресорна радна група која ће се бавити израдом Нацрта закона о развојној сарадњи и хуманитарној помоћи. Закон о развојној сарадњи и хуманитарној помоћи ће бити у складу са праксама и обавезама држава чланица ЕУ, а засниваће се на: ревидираном Европском консензусу о развоју (2017); Котону споразуму;

Вишегодишњем финансијском оквиру 2014-2020 и пост Котону; Уредби Европског парламента и Савета Бр. 233/14 о успостављању инструмената за финансијску сарадњу за период 2014-2020; Комуникацији Европске комисије и Савета и Европског парламента о спровођењу консензуса из Монтереја у праксу; ЕУ прилозима и заједничким ЕУ политичким обавезама у области развојне помоћи, које произлазе из 2030 Агенде – Одрживог развоја и Акционој агенди из Адис Абебе; Париској декларацији (2005), Акра агенди за акцију (2008), Бусан глобалном партнерству за ефикасни развој (2011), ЕУ Агенди за промене (2012) и извештајима OECD/DAC и IATI стандардима (ова листа обавеза није искључива и друге ЕУ политике и обавезе могу бити укључене). Наведени закон треба да буде донет до краја 2018. године, а непосредно након тога ће се приступити припреми одговарајућих подзаконских аката.

Успостављање система развојне политике и методологије процене њених ефеката Републике Србије биће усклађено са главним принципима ЕУ развојне политике и OECD/ODA методологијом. По приступању Републике Србије ЕУ, МСП ће започети активности на координацији пружања развојне и хуманитарне помоћи Републике Србије трећим државама. До тада ће се предвидети и средства у буџету Републике Србије, у складу са документом који ће бити израђен на основу закона о развојној сарадњи и хуманитарној помоћи. Тај документ садржаће методологију и смернице за пружање развојне помоћи у складу са економском и финансијском ситуацијом Републике Србије.

III.v.2 Институционални оквир

Република Србија ће током приступног процеса унапредити и ојачати свој институционални оквир и административне капацитете за успешну имплементацију развојне политике Републике Србије према иностранству. У складу с тим је предвиђено формирање посебне организационе јединице МСП која ће бити у потпуности материјално-технички и адекватно кадровски оспособљена. Обуке ће обухватити специјализоване курсеве Европске комисије о оперативним, административним и финансијском прописима који се односе на развој. Такође се као корисним могу показати обуке о политичком дијалогу, заједничком програмирању, ефикасности развоја и политике релевантне за 2030 Агенду и UNFCCC Париски споразум (2015). У свом раду, ова јединица ће на одговарајући начин пратити, планирати и вршити координацију развојне сарадње и хуманитарне помоћи. Успостављање поменуте организационе јединице биће временски везано за приближавање чланству у ЕУ, а најраније до краја 2018. године и то дефинисањем одговарајућих радних места у Правилнику о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у МСП. У иницијалној фази рада, односно до уласка Републике Србије у ЕУ, бавиће се успостављањем механизма координације са другим државним органима и цивилним сектором, прикупљањем и ажурирањем статистичких података, кампања јачања свести о овој политици и сл. У моменту ступања Републике Србије у чланство ЕУ ова организациона јединица ће бити у пуном капацитету оспособљена за вршења планиране функције у овој области, а за њено адекватно организовање и оспособљавање за остваривање циљева развојне политике Републике

Србије биће потребна помоћ институција ЕУ и њених држава чланица у виду обука за запослене.

III.г Хуманитарна помоћ

III.г.1 Законодавни оквир

Закон о развојној сарадњи и хуманитарној помоћи, који ће бити донет до краја 2018. године, биће усаглашен и са Уредбом Савета Бр. 1257/96 о хуманитарној помоћи. Република Србија координира хуманитарне интервенције са ЕУ, посебно са Генералним директоратом Европске комисије за цивилну заштиту и хуманитарну помоћ (DG ECHO).

Област тражења, примања и пружања помоћи, заштите и спасавања људи и материјалних добара биће подробније уређена, како новим законом о развојној сарадњи и хуманитарној помоћи, тако и новим законом о смањењу ризика од елементарних и других непогода и управљању ванредним ситуацијама, који ће бити донети до краја 2018. године.

III.г.2 Институционални оквир

Закон о развојној сарадњи и хуманитарној помоћи дефинисаће надлежности МСП, као и Сектора за ванредне ситуације у Министарству унутрашњих послова у делу тражења, примања и пружања хуманитарне помоћи. У закону ће бити прецизније уређени типови хуманитарне помоћи и у зависности од типа помоћи биће дефинисане и институције које ће бити надлежне за примање и пружање различитих врста помоћи. Поред државних институција, значајно место у прихватању и дистрибуирању хуманитарне помоћи имаће и Црвени крст Србије у складу са Законом о Црвеном крсту Србије („Службени гласник РС”, број 107/05).

IV. Прихватање правних тековина и преговарачки захтеви

Република Србија прихвата тековине ЕУ у Поглављу 30 - Економски односи са иностранством, и биће у позицији да их у потпуности спроведе до ступања у чланство, онако како оне гласе на дан 1. јануара 2017. године.

Република Србија ће спровести преостале правне тековине, тј. тековине настале након подношења ове преговарачке позиције, до ступања у чланство ЕУ, у складу са резултатима преговора у овом поглављу.

Република Србија не захтева посебна прилагођавања у овом поглављу.